

CD KLASSIEK

Tango & Bach
Peter & Nadja

Tangodansen in een kerk, mag dat? Wellicht zal paus Franciscus, geboren Argentijn, er niets tegen hebben. Ook deze cd van Peter Van de Velde en Nadja Nevolovitsch toont aan dat het kan.

Van de Velde bespeelt het indrukwekkende Stevensorgel uit 1909 in de Sint-Michielskerk in Antwerpen evenals een harmonium. Samen met de violiste Nevolovitsch brengt hij op *It Takes Two* bewerkingen van klassieke Zuid-Amerikaanse tangonummers, daarbij enkele van de hand van Astor Piazzolla. Die componeerde niet enkel. Hij speelde vooral bandoneon, een soort van harmonica. Die partijen werden omgezet naar orgel en dat klinkt goed. Een orgel heeft dus meer in zijn mars dan kerkgebonden partituren. Knap is bijvoorbeeld hun bewerking van het melancholische *Milonga del Angel* van Piazzolla.

Van de Velde, geboren in Doel in 2002, is sinds 2002 organist-titularis van de Antwerpse kathedraal. Nadja Nevolovitsch werd in 1984 geboren in toen nog Le-

ningrad. Na een opleiding aan een school voor hoogbegaafde kinderen aldaar studeerde ze voort in het Duitse Lübeck en in Brussel.

Klassieker van in steek is het volledig aan Bach gewijde album dat beide muzikanten opnamen in de Antwerpse kathedraal. Van de Velde bespeelt zowel het barokke Metzlerorgel als het grote Schyvenorgel. We kennen Bach van zijn solostukken, maar het eerste instrument van de meester was de viool. Hier spelen de twee instrumenten, soms solo, dan weer samen. En dat dankzij een aantal latere bewerkingen van Bachs werk, zoals de beroemde *Chaconne* voor viool solo die door niemand minder dan Bach-herontdekker Felix Mendelssohn werd omgewerkt voor viool én begeleiding.

Hoofdgerecht op deze cd is echter de sonate BWV 1015, oorspronkelijk voor viool en klavier. Het is een toonbeeld van Bachs meesterlijke beheersing van het contrapunt. Van de Velde bewerkte dan weer de beroemde *Air* uit de orkestsuite in D-groot voor viool en orgel. Schitterende cd, deze! (EDS)

It Takes Two. Tango's for Violin and Organ, Nadja Nevolovitsch (viool) & Peter Van de Velde (orgel), Animato, AMP 31515, 14,95 euro • Johann Sebastian Bach. *Violin and Organ at Antwerp Cathedral*, door Nadja Nevolovitsch (viool) & Peter Van de Velde (orgel), Unda Maris, 20 euro, info@akc-orgel.be.

piano. Op vraag van een uitgeverij bewerkte niemand minder dan Franz Liszt alle symfonieën van Beethoven voor piano. Hij begon ermee in 1838, maar pas in 1865 waren alle negen 'vertaald' (de term is van Liszt zelf). Het zijn letterlijke transcripties. Liszt probeert zo goed mogelijk alle nuances van het orkestwerk over te brengen op klavier. Het zijn meesterwerken op zich.

Yury Martynov is een product van de muziekopleiding in Moskou en combineert de grootsheid van de Russische school met de Europese zoektocht naar historische nauwkeurigheid. Dat horen we goed in zijn vertolking van Beethovens vierde en vijfde. Eerder blikte hij al zes andere 'vertaalde' symfonieën van Beethoven in. (EDS)

Franz Liszt & Ludwig van Beethoven, *Symphonies nrs. 4 & 5*, door Yury Martionov (piano), Zig Zag Territoires, ZZT 356, 19 euro.

CD KLASSIEK

Vertaald werk
Liszt & Beethoven

Vandaag herkent zelfs wie geen liefhebber van klassieke muziek is, de vijfde of de negende van Beethoven. Vóór de uitvinding van de grammofoon was luisteren naar die meesterwerken echter weggelegd voor een kleine schare melomanen. Slechts in enkele Europese steden bestonden er immers de grootschalige orkesten die deze composities aankonden.

Toch was er in die 'stille tijden' een manier waardoor de symfonieën van Beethoven een breder publiek konden bereiken. De oplossing was de transcriptie voor

BOEK ROMAN

Oost-Europa, 1986
Darragh McKeon

Een stad, een ochtend. Ergens halverwege *Alles wat vaststaat, verdampt* strijkt auteur Darragh McKeon neer in Pripjat, op de grens van Oekraïne en Wit-Rusland. „De stad vervolgt zijn normale stedelijke bezigheden, maar staat op het punt een herinnering aan de stad te worden, een ooit bewoonde plek, droef-

geestig, verlaten”, schrijft hij. Even later laat hij pastelkleurig papier uit de lucht dwarrelen, dat de mensen vertelt dat ze drie uur de tijd hebben om hun huis en streek te verlaten. Het is april 1986. Twintig kilometer verderop smeult reactor 4 van de kerncentrale in Tsjernobyl nog na.

Darragh McKeon is een Ier, geen Oekraïener of Wit-Rus. De kernramp in Tsjernobyl intrigeerde hem echter als kind al, omdat vluchtelingen uit het gebied in zijn geboortestreek neerstreken. In zijn debuutroman is de ramp tegelijk het centrum en de achtergrond voor een meesterlijke schets van een periode en van een handvol personages.

De jonge arts Grigori Ivanovitsj Brovkin wordt op zijn verjaardag naar het rampgebied gestuurd. Hij blijft, ook als de overheid al lang tot de orde van de dag is overgegaan, en probeert uit alle macht de gruwel onder de aandacht van de wereld te brengen. Zijn ex-vrouw Maria mag dan

weer vooral niet opvallen tussen de arbeiders, zodat ze haar werk behoudt en de pianolessen van haar neefje kan blijven betalen, maar kan zich niet van de indruk ontdoen dat er van alles beweegt waarvan ze geen weet heeft.

Zonder sentimenteel te worden plaatst McKeon de falende mensheid tegenover het individu. Terwijl de geschiedenis de een als bij toeval de wind in de rug geeft, verplettert ze een ander achtere-loos. Is dat wat ook de spookstraten van Pripjat ons leren? (JVH)

Darragh McKeon, *Alles wat vaststaat, verdampt*, Prometheus, Amsterdam, 2015, 424 blz., 14,99 euro, ISBN 978 90 4462 687 2.

BOEK GELOOF

Jezus achterna
Erik Galle

Braambosredacteur Erik Galle is priester van het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Hij heeft al enkele boeken op zijn naam waarin hij peilt naar het wezenlijke van het christelijke geloof.

Voor hem wil het christendom duidelijk elk narcisme voortdurend overstijgen.

In dit boekje bewandelt Galle in korte teksten de kruisweg. Dat is een aloude devotievorm waarin de gelovige de diverse etappes van Jezus' weg met het kruis volgt. Doorheen de geschiedenis was de 'oefening', die vaak ook te voet wordt afgelegd, de aanleiding om geestelijke beschouwingen aan te bieden.

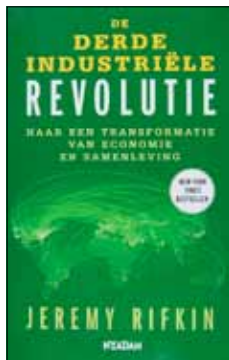
Je kunt het lijden van Jezus tijdens de kruiswegstaties vanaf een afstand beschouwen. Erik Galle koos ervoor zich te midden van de mensen te begeven die met Jezus meegingen. Op die manier wordt de kruisweg een beklivende ervaring, die meteen ook de band legt met het lijden vandaag. Opmerkelijk is de voortdurende aanspraak met

'Gij', waardoor de auteur terugrijpt naar een rijke traditie in de vroomheidsliteratuur.

Het boekje is er niet zozeer bedoeld om te lezen, maar om te mediteren. Het is fraai geïllustreerd met foto's en tekeningen van Erik Galle zelf en is geknipt om tijdens de Goede Week in de kerk tijdens een liturgie te gebruiken, maar ook voor persoonlijke bezinning. (EDS)

Erik Galle, *Aan de voet van het kruis*, Halewijn, Antwerpen, 2015, 64 blz., 3 euro, ISBN 978 90 8528 355 3.

BOEK SAMENLEVING

Nieuw soort economie
Jeremy Rifkin

De Amerikaanse econoom Jeremy Rifkin, geboren in 1945, geeft sinds 1994 topmanagers uit de hele wereld les over nieuwe ontwikkelingen in wetenschap en technologie en de impact daarvan op economie en milieu.

Rifkin heeft een hele reeks bestsellers op zijn naam staan, waaronder *De waterstofeconomie* (2002), een politiek pamflet bedoeld om de wereld bewust te maken van de kwetsbaarheid van het huidige olietijdperk en ook *The Third Industrial Revolution* (2011), nu vertaald als *De Derde Industriële Revo-*

lutie. *Naar een transformatie van economie en samenleving*.

De centrale kwestie voor Rifkin is het overleven van de mensheid op aarde. Onze leiders zijn er blind voor, meent hij. „Wij zijn aan het slaapwandelen”, schrijft Rifkin. „Ondanks de groeiende stapel bewijzen dat het op fossiele brandstof gebaseerde industriële tijdperk ten einde loopt en dat de aarde te maken krijgt met een potentieel destabiliserende klimaatverandering, weigert de mensheid als geheel de situatie onder ogen te zien.”

Rifkin pleit daarom voor een Derde Industriële Revolutie, een economische overgang die wordt aangedreven door duurzame energie en internettechnologie. Gebouwen dienen heringericht te worden zodat ze verantwoordelijk zijn voor de eigen energievoer en ook hun CO₂-uitstoot beperken. Op die manier worden huizen en kantoren zelfstandige energiecentrales. Mede door het internet wordt, ook nog volgens Rifkin, iedereen ondernemer. Maar om echt succes te hebben, heb je wel hechte sociale netwerken nodig.

Jeremy Rifkin adviseert met zijn visionaire plannen nu al de Europese Unie. Zijn het utopi-

sche dromen die hij koestert? Volgens hem loopt een tijdperk ten einde – de dalende olieprijs zijn slechts een teken van de doodstrijd van het systeem – en zijn de uitvindingen al gedaan die een nieuwe tijd zullen vormgeven. Die zullen de samenleving zowel als het ondernemen grondig wijzigen. Muziekfirma's, kranten en televisiestations zullen overbodig worden, net als energieleveranciers. Ook de wijze van ons transport zal veranderen. En jobs dan? Vreemd genoeg zijn volgens Rifkin Duitsland en China voorbeeldlanden. Werken de burgers daar niet voor een habbekrats? (EDS)

Jeremy Rifkin, *De Derde Industriële Revolutie. Naar een transformatie van economie en samenleving*, Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 2014, 386 blz., 24,95 euro, ISBN 978 90 4681 508 3.